

Kopia till
enligt SÄNDLISTA

Kommunfullmäktige har den 15 oktober 1996 antagit förslag till detaljplan för Bruksbostäder i Strömsberg.

Beslutet har vunnit laga kraft den 13 november 1996.

Enligt uppdrag

Maude Karlsson

SÄNDLISTA

Lantmäterimyndigheten i Uppsala län, Östhammar

Lantmäterimyndigheten i Uppsala län, Uppsala

Länsstyrelsen, Planenheten, Uppsala

Dp 172 Normalt planförfarande

ANTAGANDEHANDLING

Detaljplan för Bruksbostäder i STRÖMSBERG, Tolfta församling, Tierps kommun

PLANBESKRIVNING

HANDLINGAR

Planen består av plankarta med bestämmelser, denna beskrivning, genomförandebeskrivning, fastighetsförteckning, samrådsredogörelse och utlåtande.

PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

Planens syfte är att bevara den kulturhistoriskt värdefulla miljön och att skapa en levande ort med både bostäder och arbetslokaler i attraktiv miljö samt att bevara och sköta naturmarken med hänsyn till natur- och kulturvärdena. Planen behövs också för att pröva avstyckning av fastigheter för försäljning och vid eventuell komplettering med nya bostäder.

PLANDATA

Läge

Planområdet är beläget i Strömsberg sydost om Tämnrån och omfattar i huvudsak bruksbostäderna inom bruket. Genom området går enskilda vägar till Domarbo, Ralbo och Norrby.

Areal

Området utgör ca 20 ha.

Markägoförhållanden

Fastigheterna Strömsbergs bruk 2:1, Domarbo s:1 och Tolfta-Norrby 1:3 ägs av Stora Kopparbergs Bergslag AB i beskrivningen kallad STORA. Domarbo 1:4 ägs av Bertil Tjäder, Strömsbergs bruk 2:2 ägs av Erik Rosén och Strömsbergs bruk 2:3 ägs av Lars Sune Peter Kleveholt.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Riksintresse

Planområdet ingår i område av riksintresse för kulturmiljövården, RiK9 Strömsbergs bruk.

Översiktsplan

I översiktsplanen för Tierps kommun, antagen 1991-02-12, §11, beskrivs bl a att i enlighet med plan- och bygglagen kan detaljplan eller områdesbestämmelser upprättas till skydd för kulturmiljöer.

Detaljplan och förordnade

Strömsbergs bruk omfattas inte av tidigare detaljplaner. Områdesbestämmelser upprättas samtidigt som detaljplanen tas fram. Strandskyddsförordnande enligt 15§ naturvårdslagen på land och i vatten gäller för Tämnråns hela sträckning intill 100 meter från strandlinjen vid normalt vattenstånd.

Kommunala beslut

Kommunstyrelsen beslutade vid sammanträde 1991-05-07, § 103 att uppdraga åt byggnadsnämnden att upprätta detaljplan för Strömsbergs bruk. Byggnadsnämnden beslutade 1991-08-21 att uppdraga till kommunplanering upprätta förslag till detaljplan i enlighet med kommunstyrelsens beslut.

FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR**Värdefull bebyggelse**

Området sydost om bruksdammen utgör en väl sammanhållen bebyggelsemiljö med välbevarande bruksbostäder och uthus. På rad längs bruksgatan närmast ån ligger sex likadana bostadshus från 1800-talets första år, i putsad slaggsten med valmade tegeltak, samt en putsad tegelbyggnad, brukslokalen. Här ligger också brukets mellan- och storskola i putsat tegel. Norr om bruksgatan avslutas den äldre bruksbebyggelsen med förvaltarbostaden från 1712 i panelat timmer, vilket i dag används som kontor, samt äldre och yngre bostadshus. Här ligger även småskolan från 1905 i putsad slaggsten samt det tidigare missionshuset från 1883 i reveterat timmer. Öster om bruksgatan ligger bostadshus från tiden kring sekelskiftet. De flesta är uppförda i trä, flera är stora och inredda med ett stort antal smålägenheter. Bebyggelsen speglar utvecklingen i bruket från senare delen av 1700-talet fram till det sista expansionsskedet i början av 1900-talet. All bebyggelse och alla bebyggelseområden inom planområdet betecknas "värdefull miljö". Bygglöplikten har utökats till att omfatta även omfärgning, murar och plank. Särskilt värdefulla byggnader har betecknats q1, rivningsförbud och skyddsbestämmelser.

Planbestämmelserna reglerar även rivning, trädfällning och schaktning i hela planområdet.

Friytor

Grönytor närmast bostadshusen hävdas som tomt och trädgård, dessutom finns stora gemensamma grönytor med gräs och lövträd inom området.

Natur i omgivningarna

Strömsberg ligger vid Tämnrån och omges av skog i söder och öster och av åkermark i norr och väster. Nordväst om ån ligger Västlandsåsen med en tallbevuxen, rundad åsrygg. Västerut mot väg 740 är landskapet flackt med stora åkermarker. Tämnrån är reglerad med damm och kraftverk vid bruket.

Geotekniska förhållanden

De geotekniska förutsättningarna har inte utretts. Huvuddelen av kvartersmarken bedöms ligga på fast mark, morän. En översiktlig inventering av radonsituationen (gammastrålning) i kommunen visar normala värden för markradon i området.

Fornlämningar

Inga kända, fasta fornlämningar finns inom detaljplaneområdet enligt fornlämningsregistret.

Strandskydd

Gällande strandskydd avses upphävas inom planområdet.

MILJÖKONSEKVENSER

Detaljplanen i sig medför inga större förändringar av miljön. Ett femtontal nya byggrätter och en eventuell permanentning av några bostadshus kan dock led till en viss ökning av trafiken i området. Den befintliga trafiken på vägarna till Domarbo och Ralbo innebär en viss störning och mindre god trafiksäkerhet för de närmast boende.

GATOR OCH TRAFIK

Gatunät

De befintliga vägarna omfattar dels ett lokalt vägnät med bl a smala grusvägar och f d fägator inom bruksbebyggelsen, dels ett huvudnät för genomfartstrafik mot Domarbo, Ralbo och Norrby. Huvudnätet betecknas i detaljplanen som GENOMFART. Vägnätet i sig är mycket gammalt och har ett kulturhistoriskt värde. De mindre vägarna bör inte beläggas med asfalt.

Gång- och cykelvägar

Det finmaskiga nätet med smala grusvägar och små trafikmängder skapar relativt goda förutsättningar för blandtrafik med bil-, gång- och cykeltrafik.

TEKNISK FÖRSÖRJNING

Vatten och avlopp

Kommunala vatten- och avloppsledningar är utbyggda i området. Komplettering av va-ledningar erfordras vid ny bebyggelse.

Avfall

Avfall som uppkommer inom hushåll och i samband med olika verksamheter skall hanteras enligt reglerna i kommunens renhållningsordning. Soprum och behållare skall placeras och utformas så att källsortering underlättas och sanitär olägenhet inte uppstår samt med hänsyn till renhållningspersonalens arbetsmiljö. Utformning av soprum ska anpassas till miljön.

ADMINISTRATIVA FRÅGOR

Försäljning och fastighetsbildning kan komma att pågå under lång tid. Genomförandetiden föreslås därför till 15 år.

MEDVERKANDE TJÄNSTEMÄN

Detaljplanen har upprättats av stadsarkitekt Sten Hammar och karttekniker Kenneth Ottosson.

Tierp 1996-08-19

Sten Hammar

Sten Hammar

Kenneth Ottosson

Kenneth Ottosson

Dp 172 Normalt planförfarande

ANTAGANDEHANDLING

Detaljplan för Bruksbostäder i STRÖMSBERG, Tolfta församling, Tierps kommun

GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

ORGANISATORISKA FRÅGOR

Tidplan

Samråd	kv 2 1996
Utställning	kv 3 1996
Antagande	kv 4 1996

Genomförandetid

Genomförandetiden är 15 år från den dag planen vinner laga kraft.

Huvudmannaskap och ansvarsfördelning

Den största markägaren STORA kommer under planens genomförandetid att ansvara för fastighetsbildning och försäljning av fastigheter.

Tills samfällighetsförening bildats är STORA huvudman för allmän platsmark. Kommunen ansvarar för utbyggnad av vatten och avloppsnät enligt av Kommunfullmäktige fastställd taxa i samband med att nya tomter bebyggs.

Exploateringsavtal ska ingås mellan STORA och kommunen. Avtalet ska bl a reglera STORA:s och kommunens åtaganden inom planområdet.

FASTIGHETSÄTTSLIGA FRÅGOR

Markförsörjning

Marken inom planområdet ägs huvudsakligen av STORA. Enligt exploateringsavtalet ska STORA utan ersättning överlåta allmän platsmark för vägar och friytor till den blivande samfällighetsföreningen.

Fastighetsbildning

Följande fastighetsbildningsåtgärder blir aktuella:

- Avstyckning av tomter för bostadsändamål.
- Eventuell avstyckning av tomter för samlingslokal, småindustri och hantverk respektive kontor.
- Upplåtelse av ledningsrätt för nytillkommande va-ledningar (för befintliga ledningar finns redan ledningsrätt).
- Inrättande av en gemensamhetsanläggning för genomfartsvägen till Domarbo.
- Inrättande av gemensamhetsanläggning för lokalvägar och naturområden (grönområden), g1 och g2 i detaljplanen.
- Bildande av samhällighetsförening för att förvalta ovanstående gemensamhetsanläggningar.
- Inrättande av gemensamhetsanläggningar för byggnader som används av flera bostadstomter, g3 i detaljplanen.

Någon fastighetsplan bedöms inte som nödvändig eftersom marken i huvudsak har en och samma ägare.

Lantmäteriet i Östhammar kommer att medverka vid fastighetsbildning och bildandet av gemensamhetsanläggningar för vägar, grönytor och uthus.

EKONOMISKA FRÅGOR

Utbyggnad av nya vägar och va-ledningar bekostas av STORA enligt exploateringsavtal. Kostnader för skötsel av vägar och grönytor delas av fastighetsägarna inom planområdet, genom bildande av en gemensamhetsanläggning som sköts av en samfällighetsförening.

TEKNISKA FRÅGOR

För bygglovprövning av nya bostadshus krävs ytterligare mätningar rörande förekomsten av markradon. Erforderliga undersökningar bekostas av bygglovsökanden.

MEDVERKANDE TJÄNSTEMÄN

Från kommunen har stadsarkitekt Sten Hammar och karttekniker Kenneth Ottosson medverkat.

Tierp 1996-08-19

Sten Hammar

Sten Hammar

Kenneth Ottosson

Kenneth Ottosson

Förslag till detaljplan för **Bruksbostäder i Strömsberg**, Tolfta församling, Tierps kommun.

UTLÅTANDE

Hur samrådet bedrivits under utställningstiden

Detaljplan bestående av plankarta med bestämmelser, planbeskrivning, genomförandebeskrivning, fastighetsförteckning och samrådsredogörelse har hållits utställd för granskning under tiden 1996-07-01 - 1996-08-02 i Strömsberg och på biblioteket i Tierp samt på kommunhuset.

Av kungörelsen framgår att skriftliga yttrande skall ha inkommit till Byggnadsnämnden, Tierps kommun senast 1996-08-02.

Yttrande/skrivelser

- 1/ Länsstyrelsen
- 2/ Telia
- 3/ Vattenfall, Norduppland
- 4/ Vägverket
- 5/ Upplandsmuseet
- 6/ Barn och utbildningsnämndens AU
- 7/ Hyresgästföreningen i Uppland

1/ Länsstyrelsen, 4/ Vägverket, 5/ Upplandsmuseet, 6/ Barn och utbildningsnämndens AU har ingen erinran mot planförslaget.

2/ Telia redovisar ledningar som ligger inom kvartersmark i den befintliga bebyggelsen. Telia har en luftledning som kommer i konflikt med den nya bebyggelsegruppen i planområdet nordöstra del.
Kommentar: U-områden läggs in på plankartan över telias ledningar som finns inom kvartersområden. Luftledningen vid den nya bebyggelsen flyttas ut mot Domarbovägen, kostnaden tas av exploatören av området.

3/ Vattenfall har en högspänningskabel från Tämnrån in till befintlig transformator i den gamla bebyggelsen och föreslår att det läggs ett u-område för den.
Kommentar: Vattenfalls kabel går enbart på områden för park och vägar så därför behövs inte något u-område.

7/ Hyresgästföreningen förutsätter att det tas hänsyn till boende vid plangenomförandet.
Kommentar: Planförslaget har upprättats för att göra det möjligt för fastighetsägaren STORA att sälja bostadshusen i området. Planförslaget är upprättat i samråd med STORA och de boende. Många av de boende har framfört synpunkter på planutformningen. Dessa synpunkter har till stora delar kunnat inarbetats i planförslaget.
Dessutom har STORA framfört att plankartan bör kompletteras med byggrätt för uthus/garage vid befintligt glasmästeri.
Kommentar: *Plankartan bör revideras så att byggrätt för uthus/garage redovisas vid Fägatans södra del.*

Ställningstagande

Detaljplanen revideras enligt kommentarer i utlåtandet. Därefter bör detaljplanen föras vidare till antagande enligt det reviderade förslaget.

Utlåtandet har upprättats av stadsarkitekt Sten Hammar.

Tierp 1996-08-19

Sten Hammar

Sten Hammar

Förslag till detaljplan för **Bruksbostäder i Strömsberg**, Tolfta församling, Tierps kommun.

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Hur samrådet bedrivits

Samrådsmöte har hållits i Brukslokalen, Strömsberg 1995-09-12.

Detaljplan bestående av plankarta med bestämmelser, planbeskrivning, genomförandebeskrivning samt miljöprogram har tillställts berörda sakägare och myndigheter 1996-05-10.

Av underrättelsen framgår att skriftliga yttrande skall ha inkommit till Byggnadsnämnden, Tierps kommun senast 1996-06-07.

Yttrande/skrivelser

- 1/ Länsstyrelsen i Uppsala län
- 2/ Vägverket, region Mälardalen
- 3/ Lantmäterimyndigheten
- 4/ Kultur och Fritid, Margareta Nilson
- 5/ Telia
- 6/ Upplandsmuseet
- 7/ Kommunstyrelsens AU
- 8/ Miljö- och hälsoskyddsnämnden
- 9/ Kommunstyrelsens AU

2/ Vägverket, 3/ Lantmäterimyndigheten, 7/ Kommunstyrelsens AU och 8/ Miljö- och hälsoskyddsnämnden har ingen erinran mot planförslaget.

1/ Länsstyrelsen och 6/ Upplandsmuseet föreslår att en sågverkskasem i områdets västra del ges en q1-beteckning i bestämmelserna.

Kommentar: bestämmelserna kompletteras enligt förslaget.

4/ Kultur och Fritid förutsätter att kraven på utformning och färgsättning även gäller nybyggnad.

Kommentar: enligt planförslaget.

5/ Telia avser redovisa befintliga teleledningar i ett senare skede.

Kommentar: Telias ledningar får beaktas senare.

Ställningstagande

Detaljplanen justeras avseende q1-bestämmelse för sågverkskasemen. Planen bör därefter ställas ut för granskning.

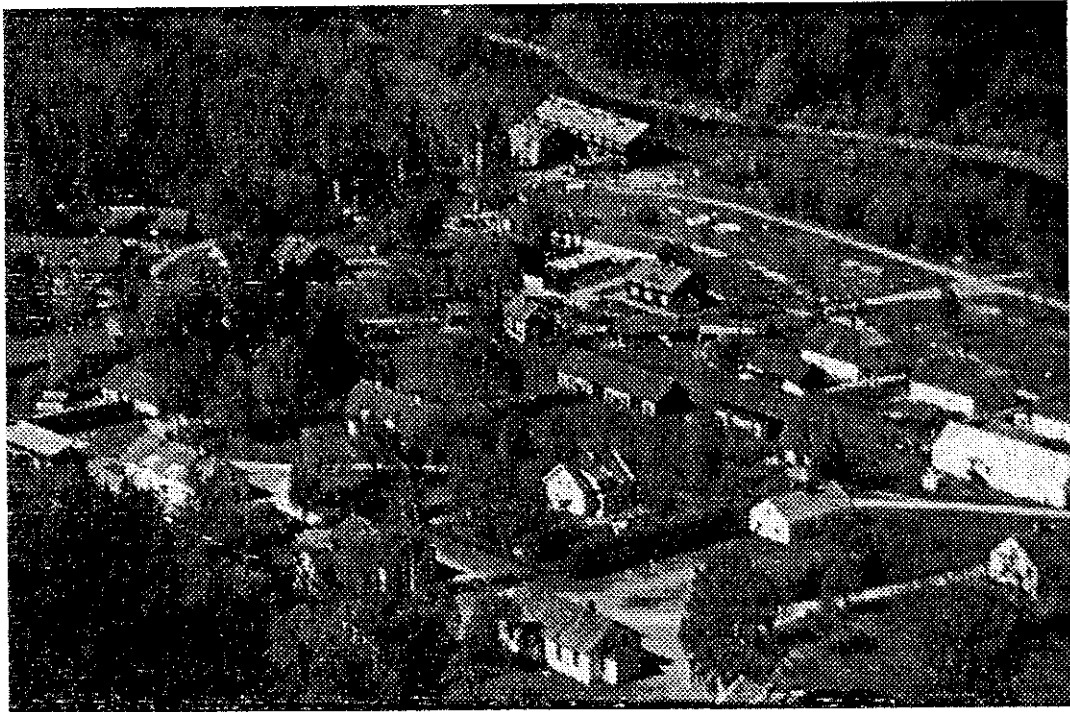
Samrådsredogörelsen har upprättats av stadsarkitekt Sten Hammar

Tierp 1996-06-17

Sten Hammar

Miljöprogram för **STRÖMSBERGS BRUK**

Flygbild Strömsbergs bruk

**RÅD OCH REKOMENDATIONER FÖR ATT
BYGGA OCH BYGGA OM I
KULTURHISTORISKT VÄRDEFULL MILJÖ**

INNEHÅLL

Förord	3
Litteraturtips mm	3
Strömsbergs bruk genom tiderna	4
Planer och bestämmelser	5
Området idag	5
Kommunens intentioner	5
Råd och riktlinjer	6

FÖRORD

Strömsbergs bruk har varit ett av Upplands viktigaste järnbruk. Masugn har funnits från mitten av 1600-talet men huvuddelen av den nuvarande bebyggelsen är från 1700-talets senare del och från 1800-talets början. Strömsbergs bruk är av riksintresse för kulturminnesvården. Ett stort antal byggnader för järnproduktion, jordbruk och bostäder finns fortfarande bevarade och utgören väl bevarad helhet.

STORA planerar att sälja mark och bostäder söder om Tämnrån. För att stödja ett bevarande av bebyggelsen har områdesbestämmelser och detaljplan tagits fram över bruksområdet.

Miljöprogrammet är ett komplement till detaljplan och områdesbestämmelse och syftar till att vara ett kunskapsunderlag vid om- och tillbyggnad av bostadshus och uthus.

Innan en om- eller tillbyggnad påbörjas bör personalen vid kommunens byggnadsnämnd kontaktas. Upplandsmuseet och kan ge råd om upprustning av äldre hus. Centrumförbyggnadsvård i Gysinge kan ge råd om upprustning i samband med köp av deras produkter.

LITTERATUR OM BYGGNADSVÅRD

Byggnadsmåleri med traditionella färgtyper. Riksantikvarieämbetet. 1983.

Byggnadsvård. Tradition och förnyelse. Upplandsmuseet. Upplands fornminnesförening och hembygdsförbund. Småskriftserie nr 3. 1983.

Fönster. Historik och råd vid renovering. Rapport Riksantikvarieämbetet 1988:1.

Järnplåt. Anvisningar för underhåll och reparation. Underrättelser Riksantikvarieämbetet 1980:4.

Kalkfärg på fasad. Bygghörsningens informationsblad B4:1979.

Kalkputs 2. Historik och teknik- redovisning av kunskaper och forskningsbehov. Rapport Riksantikvarieämbetet 1984:4.

Liggtimmerhus. Tillsyn och reparation. Rapport Riksantikvarieämbetet 1992:2.

Förstkvistaroch verandor. Mårtensson H (Svensk byggtjänst). 1991.

Skansens handbok i vården av gamla byggnader. Gustafsson G och Björnstad A. 1981.

Så renoveras gamla torp och gårdar. 1982

Vård av trähus. Thurell Sören. En handbok i vård och upprustning av gammal träbebyggelse. Falköping 1975.

Trä. Byggnadsmaterial förr och nu. Rapport Riksantikvarieämbetet 1987:6

Var virket bättre förr? En orientering om traditionellt svenskt virkeskunnande. Rapport Riksantikvarieämbetet 1982.

Äldre papptak, historik och renovering. Rapport Riksantikvarieämbetet 1985.

STRÖMSBERGS BRUK GENOM TIDERNA

Strömsbergs bruk har varit ett av Upplands viktigaste järnbruk. Strömsberg har också varit en stor markägare med ett stort antal jordbruksarrenden under bruket.

Masugn och hammare uppfördes under mitten av 1600-talet. Huvudprodukter var muskötplåt och stångjärn.

1920 lades järnhanteringen ner. Sågverket drevs ytterligare några decennier. Järnvägen trafikeras till 1940.

På bruksdammens norra strand ligger den f d klensmedjan från 1700-talets mitt samt den något äldre kontorsbyggnaden, bägge i vitputsad tegel med tegeltak. Intill vattenfallet är industriområdet beläget med två stora kolhus från 1830 och 1850-talen. Masugnsbyggnadens äldsta delar är från 1700-talets senare del medan själva ugnen nybyggdes 1916. De i dag ruinerade rostugnarna bakom masugnen är från 1849 respektive 1882. Hammarsmedjan uppfördes 1833 och har senare tillbyggt. Kvarn- och såghuset, som avslutar bruksområdet på den södra stranden, tillkom vid mitten av 1800-talet och från denna tid är även det lilla våghuset på ön i dammen. Alla dessa byggnader är uppförda i vitputsad slaggsten och tegel, och genomgick i början av 1980-talet en omfattande yttre upprustning.

Strömsberg är byggt på typiskt 1700-talssätt med herrgården belägen på den ena sidan om ån medan arbetarbostäderna ligger på den andra sidan, strikt åtskilda av dammen.

Till herrgården hör tre flygelbyggnader, varav den äldsta är uppförd omkring 1700 i reveterat timmer med brutet tak. De två andra husen är från mitten av 1700-talet och byggda i falurött timmer med valmade tak. Utmed allén mot ladugården står ett stort spannmålmagasin i slaggsten från 1840-talet, ett panelat timmermagasin från omkring 1850 samt en vitputsad iskällare i slaggsten. I närheten finns brukets klockstapel från 1734 med ljusmålad panel och barockhuv, samt en mindre arkivbyggnad i putsad sten.

Bland den övriga bebyggelsen på denna sida kan framför allt nämnas ett svinhus i slaggsten från 1840, liksom sekelskiftesbebyggelsen som förr inhyste värdshus, brukshandel, postkontor och järnvägsstation. Av största betydelse för miljön är det kolossala ladugårdskomplexet, uppfört omkring år 1900, med ladugårdar i putsad tegel och övriga byggnader i falurött trä.

Söder om bruksdammen utbreder sig bruksarbetarnas del i samhället. På rad ligger sex likadana bostadshus från 1800-talets första år, i putsad slaggsten och med valmade tegeltak, samt en putsad tegelbyggnad som ursprungligen uppfördes 1873 som skolhus men som snart blev samlingslokal. Till arbetarbostäderna hör på brukligt sätt uthus och ladugårdsbyggnader.

Bakom denna bruksgata utbreder sig en bostadsbebyggelse från tiden runt sekelskiftet 1900. Här ligger också brukets mellan- och storskola i putsad tegel. Norr om bruksgatan avslutas den äldre bruksbebyggelsen med förvaltarbostaden från 1712 i panelat timmer, vilket i dag används som kontor, samt äldre och yngre bostadshus. Här ligger även småskolan från 1905 i putsad slaggsten samt det f d missionshuset från 1883 i reveterat timmer.

I närheten av Strömsberg ligger byn Dorkarby samt söder därom Rocknö, vilka fått sin speciella karaktär genom närheten till bruket. Dorkarby upphörde som by och blev i stället bebyggd med arbetarbostäder, torp och backstugor.

Bland övriga ålderdomliga och välbevarade hus i Dorkarby och Rocknö märks flera smärre bebyggelsekoncentrationer med låga enkel- och parstugor samt uthus, vilka förr varit bostäder för brukssarbetare, torpare och backstugusittare.

PLANER OCH BESTÄMMELSER

Detaljplanen omfattar bruksbostäderna sydost om Tämnrån. Området utgör en kulturhistoriskt värdefull miljö som skall bevaras. Bygglov krävs för omfärgning, byte av fasadmateriäl, byte av dörrar, fönster eller takmaterial, samt andra förändringar som påverkar byggnadernas utseende. Rivning och tillbyggnaden är bygglovpiktiga för alla byggnader, även ekonomibyggnader.

Även fällning av större häckar och lövträd är lovpliktigt. Friggebodar får inte uppföras påprickad mark. Alla friggebodar, takade uteplatser och staket bör utformas och placeras i samråd med byggnadsnämnden.

OMRÅDET IDAG

Beskrivning

Brukets bostadsdel består av flera delområden som speglar utvecklingen från 1700-talet till början av 1900-talet.

A. Smedsbostäder vid Bruksgatan.

Sex likadana bostadshus från 1800-talets första år, i vitputsad slaggsten och med valmade tegeltak. Smedsbostäderna fungerar idag som en- och tvåbostadshus, någraärdeladesom parhus. Till smedsbostäderna hör även uthus som ligger på rad längs fägatan. Uthusen har oftast en panelad timmerstomme.

B. Rö-husen

Arbetsbostäder från sekelskiftet 1900, med tidstypiska fasspântpanelade faluröda träfasader.

C. Brukskontoret och större tjänstebostäder. Villor på stora tomter.

D. Skolor

Mellanskolan och storskolan.

E. Övriga bruksbostäder

Enstaka mindre trähus av hög ålder.

KOMMUNENS INTENTIONER

Planens syfte

Planens syfte är att bevara den kulturhistoriskt värdefulla miljön. Det ska samtidigt vara möjligt att styck av och sälja enskilda hus och tomter. De gamla bruksbostäderna ska vara möjliga att anpassa till boende året runt.

Planbestämmelser och miljöprogram har tagits fram för att skapa förståelse för bruksbebyggelsens värden. Broschyren ska förmedla vad som är typiskt för området och ge rekommendationer till de boende vid förändringar och kompletteringar av mark och byggnad.

Karaktärsdrag att bevara

De viktigaste karaktärsdragen att bevara är de vita putsade smedsbostäderna, de faluröda bostadshusen och uthusen, det småskaliga vägnätet och den öppna marken mellan husen. Även de stora lövträden, häckarna och trädgårdsländan har stor betydelse för miljön.

Miljöråd

Markbeläggning på gårdar, gångtytor och körvägar bör vara grus.

Ytorna för lek och utevistelse bör vara gräsbevuxna.

Häckar bör klippas och bevaras och ej i onödan ersättas med staket eller plank.

Vanliga önskemål från de boende

Efter fastighetsbildning och försäljning kommer troligen tomtplatser att avgränsas med häckar och staket. På några tomter kommer också att finnas ett behov av nya uthus eller garage. Om alla hus och lägenheter blir bebodda ökar också behovet av bilplatser i området.

Renovering och ombyggnad

Tak

En viktig del av den värdefulla miljön i Strömsberg är de vackra och väl underhållna taken av lertegel. Lertegeltaken bör bevaras på både bostadshus och uthus och inte ersättas av betongtegel eller tegelliknande plåt.

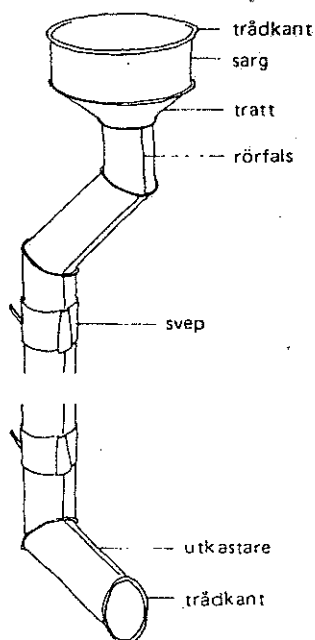
Förändringar av taken bör utföras varsamt t ex omläggning, plåtarbeten, nya skorstenar och takkupor. Nya takkupor kan behövas på t ex smedsbostäderna för att göra det möjligt att inreda vinden. Kuporna bör dock utföras lika de befintliga och om möjligt placeras symmetriskt i förhållande till underliggande fönster.

Fasader

De vanligaste fasadmaterialet är vit slätputs och faluröd träpanel.

Fönster är ofta sexdelade med smäckra spröjs och mittstolpar. Fönster med tre och nio rutor förekommer också på rödhusen. De befintliga fönstren bör i första hand bevaras och underhållas. Om nya fönster sätts in bör dessa måttbeställas och utföras med bibehållna glasytor och måttfulla dimensioner på spröjs, bågje, karm och fönsteromfattning. Befintliga glasade ytterdörrar bör bevaras. Särskilt värdefulla uthus, betecknade med **q1** i planbestämmelserna bör bevaras med ursprungliga dörrar och fönster. En ombyggnad till garage kan innebära att husets kulturhistoriska värde går förlorat. Stora öppningar bör därför inte tas upp i uthusfasaderna.

Stuprör med vattkupa och utkastare

Lämplig utformning av stuprör och utkastare.

Tillbyggnad

Vanliga skäl för att bygga till kan vara behov av nytt kök eller våtrum. Vid en eventuell tillbyggnad är det viktigt att ta hänsyn till husets förutsättningar. Särskilt takvinklar, fasadmateriell, utformning av fönster och dörrar är viktiga att anpassa till det gamla huset.

Det kan i vissa fall vara bättre med en helt ny byggnad än att försöka anpassa nya material och funktioner till ett gammalt hus.

Bygga uthus

I Strömsberg finns ett stort antal uthus som har använts som stall, vedbodar, dass m m.

Om en fastighet efter avstyckning saknar uthus och inte har möjlighet att få del i en större uthuslänga kan man överväga möjligheten att bygga nytt uthus på tomten.

Nya uthus bör noga anpassas i läge, material och utformning.

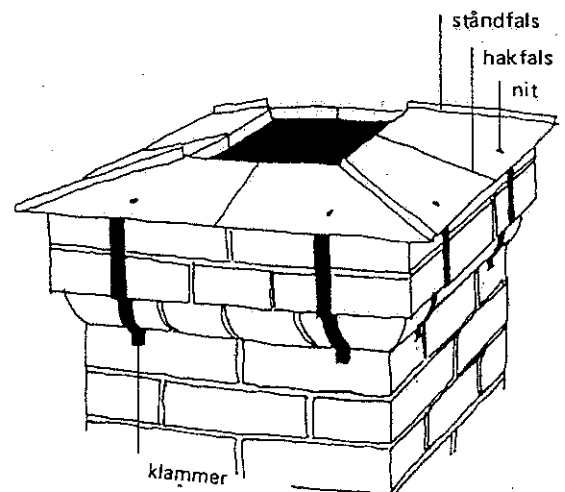
Bygga nytt

Nya byggnader ska anpassas till kulturvärdena på platsen.

Fasadmateriell, takmateriell och fönster ska anpassas till omgivande hus. Träd och växter på tomten ska sparas i största möjliga mån.

Rådgivning

Kontakta byggnadsnämnden i god tid om du planerar ett materialbyte, en ombyggnad eller en nybyggnad, tel 0293-180 00. Även Upplandsmuseet kan lämna råd om kulturhistoriskt värdefulla byggnader, 018-16 91 00.

Traditionell plåtslagning på skorstenar.